

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

616.34

с 34

Сидорчук Л.П., Сирота Б.В.

ЕШЕРИХІОЗНИЙ ГАСТРОЕНТЕРОКОЛІТ: МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИНИКНЕННЯ, ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ, КЛІНІКИ ТА ЛІКУВАННЯ

ЧЕРНІВЦІ - 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Сидорчук Л.П., Сирота Б.В.

**ЕШЕРИХІОЗНИЙ ГАСТРОЕНТЕРОКОЛІТ:
МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНІ МЕХАНІЗМИ
ВИНИКНЕННЯ, ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ, КЛІНІКИ
ТА ЛІКУВАННЯ**

Чернівці - 2022

*Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради Буковинського державного медичного університету
(протокол №10 від 26 травня 2022 року)*

Автори:

Сидорчук Л.П. – д-р медичних наук, професорка, завідувачка кафедри сімейної медицини Буковинського державного медичного університету МОЗ України;

Сирота Б.В. – д-р філософії, асистент кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

Рецензенти:

Палій Ірина Гордіївна – д-р медичних наук, професорка, завідувачка кафедри внутрішньої та сімейної медицини Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова МОЗ України;

Федонюк Лариса Ярославівна – д-р медичних наук, професорка, завідувачка кафедри медичної біології Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України;

Федів Олександр Іванович – д-р медичних наук, професор, завідувач кафедри внутрішньої медицини Буковинського державного медичного університету МОЗ України.

С34 Сидорчук Л.П., Сирота Б.В.

Ешерихіозний гастроентероколіт: молекулярно-генетичні механізми виникнення, питання діагностики, клініки та лікування. Чернівці: БДМУ, 2022. – 294 с.

Sydorchuk L.P., Syrota B.V.

Escherichia coli gastroenterocolitis: molecular genetic mechanisms of occurrence, diagnostic, clinical and therapeutic issues. Chernivtsi: BSMU publ, 2022. - 294 p.

ISBN 978-966-697-974-5

У монографії розглядаються нові механізми розвитку ешерихіозного гастроентероколіту з позиції молекулярно-генетичних чинників, імунологічного дисбалансу, змін екосистеми мікробного пейзажу товстої кишки та рівня ендотоксинемії. Обґрунтовуються новітні методи діагностики імунологічних порушень з урахуванням тяжкості перебігу недуги в асоціації з алельним станом генів білка теплового шоку (*HSP70-2*, *rs1061581*) та інтерлейкіну 10 (*IL-10*, *rs1800872*), епідеміологією збудників, таксономічним складом і популяційним рівнем товстокишкової мікробіоти, а також рівнем бактеріальної ендотоксинемії. В основі викладеного матеріалу власні дослідження авторів.

Книга адресована для науковців, лікарів загальної практики – сімейної медицини, лікарів-терапевтів, лікарів-інфекціоністів, лікарів-інтернів та студентів медичних спеціальностей.

485296

УДК 616.348-002:579.841]-02-07-08

ISBN 978-966-697-974-5

© Л.П. Сидорчук, Б.В. Сирота, 2022

© Буковинський державний медичний університет, 2022

Бібліотека
Б Д М У

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
СУЧАСНІ АСПЕКТИ І МЕХАНІЗМИ ЕШЕРИХІОЗНОГО ГАСТРОЕНТЕРОКОЛІТУ	6
Новітні уявлення про механізми розвитку гострих діарейних захворювань: інфекційна теорія ентеральних порушень	7
Генетичні аспекти патології імунного захисту захворювань кишківника. Роль генів інтерлейкіну-10 та білка теплового шоку 70-2	17
Механізми ендо- та екзотоксикозу за гострих діарейних ешерихіозів, методи сучасної діагностики	27
МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕНЬ. КЛІНІЧНИЙ МАТЕРІАЛ	35
РОЛЬ ГЕНІВ ІНТЕРЛЕЙКІНУ 10 (RS1800872) ТА БІЛКА ТЕПЛООВОГО ШОКУ 70-2 (RS1061581) У РОЗВИТКУ КОЛІЕНТЕРИТУ	54
Асоціація генів білка теплового шоку HSP70-2 (rs1061581) та інтерлейкіну 10 (rs1800872) із розвитком колієнтериту	57
Рівні продукції про- та протизапальних цитокінів у крові хворих на колієнтерит з урахуванням поліморфізму 1267 A→G гена HSP70-2 і C-592A гена IL-10	67

АДАПТАЦІЙНО-КОМПЕНСАТОРНІ МЕХАНІЗМИ НЕСПЕЦИФІЧНОГО ПРОТИІНФЕКЦІЙНОГО ЗАХИСТУ У ХВОРИХ НА КОЛІЕНТЕРИТ 80

Роль імунно-гематологічних індексів ендогенної інтоксикації, клітинної реактивності, неспецифічної резистентності, адаптаційних реакцій у механізмах розвитку гострих ешерихіозних гастроентероколітів 81

Інтегральні показники клітинної і загальної імунологічної реактивності, неспецифічного протиінфекційного захисту у хворих на колієнтерит з урахуванням генетичних предиктів 93

МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ГОСТРИХ ДІАРЕЙНИХ ЕШЕРИХІОЗІВ: МІКРОБІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗБУДНИКІВ, МІКРОБІОТА ПОРОЖНИНИ ТОВСТОЇ КИШКИ, РІВЕНЬ АНТИТІЛ КЛАСУ IgM ДО ЯДЕР БАКТЕРІАЛЬНИХ ЕНДОТОКСИНІВ 109

Таксономічний склад та антигенна структура ентеропатогенних ешерихій у обстежених хворих 109

Таксономічний склад і популяційний рівень мікробіоти порожнини товстої кишки, плазмовий рівень антитіл класу IgG до ядер бактеріальних ендотоксинів у хворих на гострий діарейний ешерихіоз 116

ЗАКЛЮЧЕННЯ 139

ДОДАТОК 1: УНІФІКОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ПРОТОКОЛ ВТОРИННОЇ (СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ) ТА ТРЕТИННОЇ 162

(ВИСОКОСПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ) МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.
ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ КИШЕЧНИКА (ХВОРОБА
КРОНА, ВИРАЗКОВИЙ КОЛІТ)

ДОДАТОК 2: НАСТАНОВИ НА ЗАСАДАХ ДОКАЗОВОЇ 220
МЕДИЦИНИ DUODECİM. ДІАРЕЇ, ВИКЛИКАНІ
МІКРОБАМИ

ДОДАТОК 3: НАСТАНОВИ НА ЗАСАДАХ ДОКАЗОВОЇ 232
МЕДИЦИНИ DUODECİM. ГОСТРІ ДІАРЕЙНІ РОЗЛАДИ
МАНДРІВНИКІВ

ДОДАТОК 4: НАСТАНОВИ НА ЗАСАДАХ ДОКАЗОВОЇ 244
МЕДИЦИНИ DUODECİM. ПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙ
МАНДРІВНИКІВ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 250

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ 287